

KANADA ÜLKE PROFİLİ

**T.C.
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği
Genel Müdürlüğü**

İçindekiler

1.	GENEL BİLGİLER	3
2.	GENEL EKONOMİK DURUM	7
3.	DIŞ TİCARET	9
4.	DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR	14
5.	TÜRKİYE İLE TİCARET	15
	EKLER	18

1. GENEL BİLGİLER

Başlıca Sosyal Göstergeler

Resmi Adı	Kanada
Nüfus	41,14 milyon (Ekim 2024, IMF tahmini)
Dil	İngilizce ve Fransızca (Resmi diller)
Yüzölçümü	9.984.670 km ²
Başkent	Ottawa
Başlıca Şehirleri	Toronto, Montreal, Vancouver, Calgary, Edmonton, Quebec
Yönetim Şekli	Parlamentar demokrasiye dayalı Anayasal Monarşi, Federasyon
Devlet Başkanı	Genel Vali Mary Simon
Para Birimi	Kanada Doları

Üyesi Olduğu Başlıca Uluslararası Kuruluşlar

APEC (Asya-Pasifik Ekonomik İşbirliği Forumu), ASEAN (Güneydoğu Asya Ülkeleri Birliği-Dialog Ortağı), EBRD (Avrupa Yatırım ve Kalkınma Bankası), IAEA (Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı), IBRD (Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası), IMF (Uluslararası Para Fonu), NATO (Kuzey Atlantik Asamblesi), NAFTA-USMCA (Kuzey Amerika Serbest Ticaret Alanı-ABD, Meksika, Kanada Anlaşması), OAS (Amerika Devletleri Teşkilatı), OECD (Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü), OSCE (Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Örgütü), UN (Birleşmiş Milletler), UNCTAD (Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı), WTO (Dünya Ticaret Örgütü)

Coğrafi Konum

Kuzey Amerika'nın kuzeyinde, 60 kuzey enlemi ve 95 batı boylamı arasında bulunan ve hem Atlas hem de Pasifik Okyanusu'na kıyısı olan Kanada, bu her iki Okyanusun yanı sıra Kuzey Buz Denizi'nde de çok uzun kıyılara sahiptir. Ülkenin, güneyde 8.892 km uzunluğundaki sınırıyla ABD haricinde kara komşusu bulunmamaktadır.

Yaklaşık 202 bin kilometre ile dünyanın en uzun kıyılarına sahip ülkesi olan Kanada'nın yüzölçümü, dünya toplam yüzölçümünün %7'sini, Amerika kıtasının ise yaklaşık %41'lik kısmını oluşturmaktadır. 10 milyon kilometrekareye ulaşan yüzölçümüne rağmen, ülke nüfusunun büyük kısmı başta güneydeki ABD sınırına yakın bölgeler olmak üzere belirli bölgelerde yoğunlaşmaktadır. Karasal yüzölçümü 9,1 milyon km² olup, bunun %7'si tarımsal alan, %46'sı ise orman alanlarından oluşmaktadır.

Coğrafyasında batıdaki dağlık ovalar ile güneydoğudaki alçak düzlüklerin ön plana çıktığı ülkenin en yüksek noktası da 5.959 metre yüksekliği ile Logan Dağları'dır.

Ülke doğudan batıya 6 farklı zaman dilimine ve British Columbia (Pasifik Kıyısı), The Cordillera, The Prairies, The Canadian Shield, The Great Lakes (Güney Quebec ve Ontario Eyaletleri), The Atlantic Provinces, ve The Arctic (Kuzey Buz Denizi) olmak üzere 7 coğrafi bölgeye ayrılmaktadır.

Siyasi ve İdari Yapı

1 Temmuz 1867 tarihinde Birleşik Krallık'tan ayrılarak Federal yapıda bağımsızlığını ilan eden Kanada'da, Birleşik Krallık hükümdarına (Kral III. Charles) bağlı bir anayasal monarşi yönetim biçimi benimsenmiştir. Kanada Hükümeti'nin önerisi ile Birleşik Krallık hükümdarı tarafından atanan Genel Vali, hükümdarın ülkedeki temsilcisi olarak görev yapmaktadır.

Temmuz 2021'de Mary Simon ülkenin 30. Genel Valisi olarak göreve başlamıştır. Başbakan, Liberal Parti lideri Justin Trudeau'dur.

Ülkenin iki meclisli parlamenter sistemi, 338 üyeli Avam kamarası ile 105 üyeli Senato'dan oluşmaktadır. Avam kamarası üyeleri dört yılda bir yapılan seçimlerle belirlenirken Senato üyeleri Başbakan'ın önerisiyle Genel Vali tarafından atanmaktadır.

10 eyalet (Alberta, British Columbia, Manitoba, New Brunswick, Newfoundland, Northwest, Nova Scotia, Nunavut, Ontario, Prince Edward Adası) ve 3 bölgeden (Quebec, Saskatchewan, Yukon) oluşan federal yapı içinde yönetim yetkileri, Merkezi Hükümet (Federal Government), Eyalet Hükümetleri (Provincial Government) ve Yerel Hükümetler/Belediyeler (Regional Government) arasında paylaşılmaktadır. Eyalet ve Bölgesel Hükümetler anayasa çerçevesinde belirlenmiş kapsamda bağımsızdır. Kuzeybatı (The Northwest) ve Yukon Bağımsız Bölgeleri ise merkezi hükümet tarafından yönetilmektedir.

Ülkede en son seçimler 20 Eylül 2021 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

Başbakan Justin Trudeau 6 Ocak 2025 tarihinde başbakanlık ve parti liderliği görevlerinden istifa edeceğini ilan etmiştir. Justin Trudeau'nun liderlik ettiği Liberal Parti'nin başına 9 Mart 2025 tarihinde önceki dönemlerde Kanada ve Birleşik Krallık merkez bankalarının başkanlık görevini yürütmüş olan Mark Carney geçmiştir. Mark Carney, başbakanlık görevine Justin Trudeau'nun 14 Mart'ta resmen istifa etmesinin ardından başlamıştır. Ülkenin yüksek olasılıkla 2025 yılı Nisan ayında seçime gideceği öngörülmektedir.

Nüfus ve İstihdam

IMF verilerine göre ülke nüfusu 2024 yılı itibarı ile tahmini olarak 41,14 milyondur. Nüfus büyüklüğü bakımından dünyada 36. sırada yer alan Kanada nüfusunun 2029 yılında yaklaşık 43,19 milyon olacağı tahmin edilmektedir.

Kanada İstatistik Kurumu'na (<https://www.statcan.gc.ca/en/start>) göre Kanada'nın nüfusu 1 Temmuz 2024 tarihi itibarı ile 41.288.599'a ulaşmıştır. Nüfus, 2024 yılının ikinci çeyreğinde ilk çeyreğe göre %0,6 (250.229 kişi) artmıştır. Bu oran 2022 ve 2023 yıllarının aynı dönemine göre (sırası ile %0,7 ve %0,8) daha yavaş bir artıştır. 2024'ün ikinci çeyreğinde nüfus artışının neredeyse tamamı uluslararası göçten (%96, +240.303) kaynaklanmıştır. Geri kalan artış doğumlar ve ölümler arasındaki farktan kaynaklanan doğal artıştır (%4, +9.926).

İkinci çeyrekte ülkede geçici olarak bulunan kişilerin net artışı 117.836 olmuştur. Bu, 2023 yılının ilk çeyreğindeki (+97.845) artıştan bu yana gözlenen en küçük artış olmuştur. Ülkede geçici olarak bulunan kişilerin sayısı 1 Temmuz 2024 tarihi itibarı ile 3.002.090'a ulaşmıştır.

Bu sayı giderek artmakla birlikte artış hızı yavaşlamaktadır. Bu yavaşlamanın nedeni 2024'ün ikinci çeyreği itibarı ile ülkede eğitim izinlerinin sayısındaki düşüştür.

Ülkeye giriş yapan göçmenlerin sayısı ise 2024 yılının ikinci çeyreğinde 134.138 olmuştur. Bu sayı, 2023 yılının ilk çeyreğinden (145.496) bu yana gözlenen en yüksek sayıdır.

Ülke nüfusu, 2024 yılı başı itibarı ile 1 Ocak 2023'e kıyasla 1.271.872 kişi artmıştır. Söz konusu artış nüfusta %3,2 artış anlamına gelmektedir. Bu rekor yıllık artış, ülkede nüfus artışının %3,3 olduğu 1957 yılından bu yana görülen en yüksek nüfus artışıdır. 1957 yılında kaydedilen rekor artış, savaş sonrasında doğumlarda gözlenen artışlar ve 1956 yılında Macaristan'daki olaylar sonrasında ülkeden Kanada'ya gelen göçten kaynaklanmıştır. 2023 yılındaki rekor nüfus artışının arkasında yatan sebep ise neredeyse tamamen (%97,6) uluslararası göç olmuştur.

2021 yılı Ocak ayı ve 2022 arasındaki dönemde Kanada nüfusuna tarihte ilk kez bir milyondan fazla kişi eklenmiştir. Mevcut nüfus artış trendinin devam etmesi halinde Kanada nüfusunun 2043 yılı itibarı ile 50 milyona ulaşması beklenmektedir.

2023 yılında ülkeye kalıcı göç eden kişilerin sayısı 471.771'dir. Ülkeye geçici olarak göç edenler ise 2023 yılında 804.901'dir. Bunun büyük çoğunluğunu geçici işçiler oluşturmaktadır. Öğrenciler, ikinci sıradadır. 1 Ocak 2024 tarihi itibarı ile ülkede geçici olarak bulunan kişilerin nüfusunun 2.661.784 olduğu tahmin edilmektedir. Bunların 2.332.886'sının oturma/çalışma izni olup, ülkede aile fertleri de bulunmaktadır; 328.898'i ise sığınmacı statüsündedir.

Coğrafi yapısından dolayı nüfusun dağınık olduğu Kanada'da kentleşme oranı yüksektir. Dört Kanadalıdan üçü ülkedeki 41 büyük kentten birinde yaşamaktadır. Kanada, dünyanın nüfus yoğunluğu en düşük olan ülkelerinden biridir. Buna karşılık ülke, dünyada kentleşme oranının en yüksek olduğu ülkelerden biridir. Ülke nüfusunun yaklaşık %85'lik kısmı 350 kilometre uzunluğundaki ABD sınırı boyunca yaşamaktadır. Ülkenin orta ve kuzey bölgelerinde de şehirler ve kasabalar olmasına rağmen bunların nüfus yoğunluğu oldukça düşüktür. Kanada İstatistik Kurumu'na göre ülkede nüfus yoğunluğu kilometre kare başına 4,2 kişidir. 2022 yılı itibarı ile Toronto, 6,7 milyon nüfusu ile ülkenin en büyük kentidir. Montreal (4,4 milyon), Vancouver (2,8 milyon), Calgary (1,6 milyon), Ottawa (1,5 milyon) ve Edmonton (1,5 milyon) diğer büyük kentlerdir.

Ülkeye ilk yerleşenler İngiliz ve Fransızlar olmakla beraber ülke nüfusunun kökenleri pek çok farklı ülkeden gelmektedir. Bu kültürel çeşitlilik, 1970'li yılların başından bu yana bir Kanada "ideali" haline gelmiştir.

Yaş ortalaması 40,3'tür. 65 yaş ve üzeri nüfusun toplam nüfustaki payı %18,9'dur.

IMF verilerine göre ülkedeki işsiz sayısının toplam işgücüne oranı 2024 yılında tahmini olarak %6,2'dir. Kanada, işsizlik verileri bakımından dünyada 44. sıradadır. Kanada İstatistik Kurumu verilerine göre 2024 yılı Eylül ayı itibarı ile işsizlik %6,5'tir.

Doğal Kaynaklar ve Çevre

Uranyum, demir, nikel, çinko, bakır, asbest, kadmiyum, alüminyum, altın, kurşun, molibden, potas, kobalt, gümüş, kereste, tuz, kömür, petrol, doğal gaz başlıca doğal kaynaklarıdır.

Başta British Columbia ve Quebec olmak üzere Kanada'nın tüm bölgelerinde madencilik ve ormancılık çok büyük önem taşımaktadır. Ülkenin üç ana bölgesi ve Prens Edward Adası'nda birincil tarımsal faaliyetler de önemli yer tutmaktadır.

Kanada, topraklarının %46'sı ormanlarla kaplı bir ülkedir. Ladin en yaygın ağaç türüdür. Ülke dünyanın en büyük kereste, odun hamuru ve gazete kağıdı ihracatçısıdır. Ormancılık sanayi geleneksel olarak ABD inşaat ve basın sektörlerine aşırı derecede bağımlı olup, bu sektörlerdeki gelişmelerden şiddetle etkilenmektedir. Ham ağaçların üçte birinden fazlası British Columbia'da kesilmekle beraber kerestenin büyük kısmı Ontario, Quebec ve kısmen de New Brunswick'te üretilmektedir

Özellikle Alberta olmak üzere tüm Batı Kanada'da büyük miktarlarda petrol ve doğal gaz rezervleri bulunmaktadır. Ayrıca Atlantik kıyısında birkaç tane açık deniz petrol çıkarma tesisi bulunmaktadır.

Diğer taraftan British Columbia, Manitoba ve Quebec bölgelerinde nehirler önemli bir hidro-elektrik kaynağı olarak kullanılmaktadır.

Kanada maden, mineraller bakımından da dünyanın en zengin ülkelerinden biridir. Dünyanın en büyük potas üreticisidir. 2009 yılına kadar dünyanın en büyük uranyum üreticisi olan Kanada, bu yıldan sonra Kazakistan'ın devreye girmesiyle dünya uranyum üretiminde de 2. sırada yer almıştır. Bunların haricinde kömür, nikel, titanyum konsantresi, alüminyum, demir cevheri, çinko, bakır, altın, kurşun, molibden ve elmas üretiminde de dünyanın sayılı ülkeleri arasındadır.

EIA verilerine göre Kanada, 2023 yılında 6 milyon varil/günlük ham petrol üretimi ile 117 ülke arasında %6 pay ile 4. sıradadır. 2023 yılında 7 trilyon feet küplük doğalgaz üretimi ile 97 ülke arasında % 5 pay ile 5. sıradadır.

Kanada toprakları ve su kaynaklarının %12'lik kısmı, kanun gereği federal ve bölgesel hükümetler tarafından milli park, bölgesel park, vahşi yaşam alanı veya ekolojik rezerv olarak korunmaktadır. Ayrıca doğal kaynakların tüketilmesini engellemek amacıyla, hükümet tarafından finanse edilen belirli geri dönüşüm ve doğal hayatın yenilenmesi programları uygulanmaktadır.

Öte yandan Kanada, 15 Aralık 2011 tarihinde Kyoto Protokolü'nden ayrıldığını bildirmiş olup, böylece, 1997'de imzalanan ve 2005'te yürürlüğe giren bu anlaşmadan resmen çekilen ilk ülke olmuştur. 15 Aralık 2012 tarihi itibarı ile yürürlüğe giren çekilme kararının gerekçesi olarak Kanada; hedeflenen sera gazı salınım değerlerine ulaşamadığı için yaklaşık 14 milyar dolar ceza ile karşı karşıya kalınması ve dünya sera gazı salınımında başı çekenlerin (ABD ve Çin) protokolde yer almamasını gerekçe göstermiştir. Kyoto Protokolü gereği Kanada, 2012'de gaz salımını 1990'daki seviyesine göre % 6 oranında azaltmak zorunda bulunuyordu.

Önemli bir enerji üreticisi olan Kanada'nın protokolden çıkma kararında özellikle konvansiyonel petrol çıkarma tekniklerine kıyasla üç kat daha fazla sera gazı salınımına yol açan Alberta'daki petrol çıkarma sektörünün de etkisi olduğu ifade edilmektedir.

2. GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

	2022	2023	2024*	2025*	2026*	2027*	2028*	2029*
GSYİH (Cari Fiyatlar - milyar \$)	2.161,5	2.142,5	2.214,8	2.330,3	2.446,0	2.559,3	2.675,8	2.793,5
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar - %)	3,8	1,2	1,3	2,4	2,0	1,8	1,8	1,6
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar - \$)	55.613	53.607	53.834	55.890	58.264	60.561	62.694	64.674
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	6,8	3,9	2,4	1,9	2,0	2,0	2,0	2,0
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	-0,4	-0,7	-1,0	-1,3	-1,7	-2,0	-2,3	-2,6
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	5,3	5,4	6,2	6,2	6,0	6,0	6,0	6,0
Nüfus (milyon)	38,87	39,97	41,14	41,70	42,98	42,26	42,68	43,19
Devletin Genel Toplam Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	107,4	107,5	106,1	103,2	101,2	99,5	97,9	96,3

Kaynak: IMF-Ekim 2024

*: Tahmin

IMF tahminlerine göre Kanada 2024 yılı itibarıyla 2,21 trilyon dolarlık GSYİH ile 196 ülke arasında dünyanın 9. büyük ekonomisidir. Kanada, 2024 yılında 53.834 dolarlık kişi başına düşen milli gelir ile dünyada 19. sırada yer almaktadır.

Ekonomik faaliyetler iki yıllık yüksek enflasyon süreci ve işsizlik oranının aşamalı olarak yükselmesi nedeni ile yavaşlamıştır. 2024 yılının ilk yarısında ihracat düşmüş ve tüketici talebi zayıflamıştır. Ancak 2024 yılının ikinci yarısından itibaren büyümede artış gözlenmiştir. Sonuç olarak GSYİH, 2024 yılında sabit fiyatlara göre tahmini olarak %1,3 oranında artmıştır. GSYİH'nın 2025 yılında %2,4 oranında artacağı tahmin edilmektedir.

Rusya-Ukrayna çatışması küresel emtia fiyatlarında yükselişe neden olmuştur. 2022 yılında gerçekleşen %6,8'lik enflasyon ülkede son 40 yılın en yüksek enflasyon oranıdır. Kanada Merkez Bankası'nın uyguladığı sıkı para politikasının devam etmesi neticesinde yıllık ortalama tüketici fiyatları enflasyonu, 2023'te %3,9'a inmiştir. Tüketici fiyatları enflasyonu yavaşlamaktadır. Enflasyondaki yavaşlama düşen enerji maliyetleri ve mortgage kredi maliyetlerindeki düşüşten kaynaklanmaktadır.

IMF verilerine göre 2024 yılında %2,4 olması beklenen tüketici fiyatlarına göre yıllık ortalama enflasyon oranının 2025 yılında %1,9 olacağı tahmin edilmektedir.

Kanada, Kuzey Amerika pazarı ile hızla gelişen Asya ekonomileri arasında bir köprü görevi gören stratejik pozisyona sahiptir. ABD ve Meksika ile gerçekleştirilen Kuzey Amerika Serbest Ticaret Alanı (NAFTA)¹ sayesinde 443 milyonu aşan bir tüketici kitlesine ulaşma imkanı sağlamanın yanı sıra ülke, güvenli iş ve yatırım ortamı ile de dünyanın önde gelen en dinamik ekonomilerinden biri olarak değerlendirilmektedir. Kanada'da CUSMA olarak anılmaya başlanan anlaşma, özellikle ABD'nin Kanada menşeli demir çelik ürünlerine uyguladığı gümrük vergilerinin kaldırılması bakımından önem taşımaktadır.

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) ve G8 üyesi olan Kanada, dünyanın en zengin ekonomilerinden biridir. Kanada, dünya petrol ihracatında dördüncü sıradadır. Sanayileşmiş diğer ekonomilerden farklı olarak Kanada ekonomisinde, ağaç ve petrol sanayi önemli bir yere sahiptir. Ülke aynı zamanda güney Ontario merkezli, özellikle otomobil ağırlıklı bir imalat endüstrisine de sahiptir.

Doğal kaynaklar ülke ekonomisinin gelişmesinde kilit bir rol oynamış olmakla beraber toplam ekonomik faaliyetlerin %70'i ve istihdamın %75'ini oluşturan hizmetler sektörüyle Kanada ekonomisi oldukça çeşitlenmiştir.

British Columbia ve Alberta eyaletleri için çok büyük önem taşıyan doğal kaynaklar ticari dengenin önemli bir unsurudur.

2021-2023 döneminde toplam doğrudan yabancı yatırım miktarı 157 milyar dolar olan Kanada, 2023 yılında 1,67 trilyon dolarlık toplam yabancı sermaye stoku ile dünyada 7. sıradadır.

BM 2022 yılı insani gelişmişlik endeksine göre dünyada 193 ülke arasında Kanada, 18. sıradadır.

2024 yılı ekonomik serbestlik endeksine göre Kanada, dünyada 176 ülke arasında 16. sıradadır.

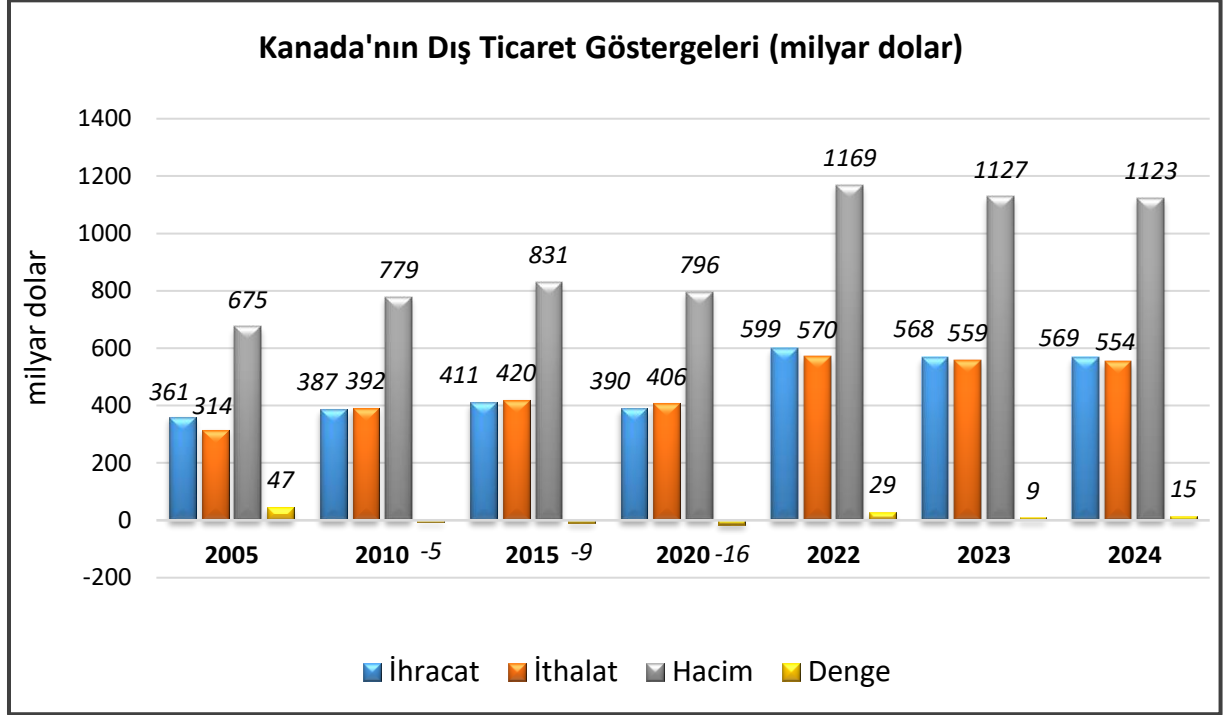
Dünya Ekonomik Forumu-2025 verilerine göre Kanada, küresel rekabetçilik açısından dünyadaki 141 ülke arasında Kanada 14. sıradadır.

Dünya Bankası 2025 yılı verilerine göre iş yapma kolaylığı açısından Kanada, dünyada 190 ülke arasında 23. sıradadır.

¹ NAFTA, ABD, Meksika ve Kanada arasında yapılan görüşmeler neticesinde revize edilmiştir. Anlaşma, Kanada-ABD-Meksika Anlaşması (CUSMA - Canada, the United States, Mexico Agreement) adını taşıyacak olup, 30 Kasım 2018 tarihinde Buenos Aires'teki G20 Zirvesinde ülke devlet başkanları tarafından imzalanmış, 1 Temmuz 2020 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

3. DIŞ TİCARET

Genel Durum

Kaynak: Trademap-Kanada verileri

2024 yılında Kanada'nın dünyaya ihracatı %0,1 artarak 569 milyar dolar olmuştur. Ülkenin dünyadan 2024 yılı ithalatı ise %0,9 daralarak 554 milyar dolar olmuştur. Ülkenin dış ticaretinde 2024 yılında 15 milyar dolarlık fazla bulunmaktadır.

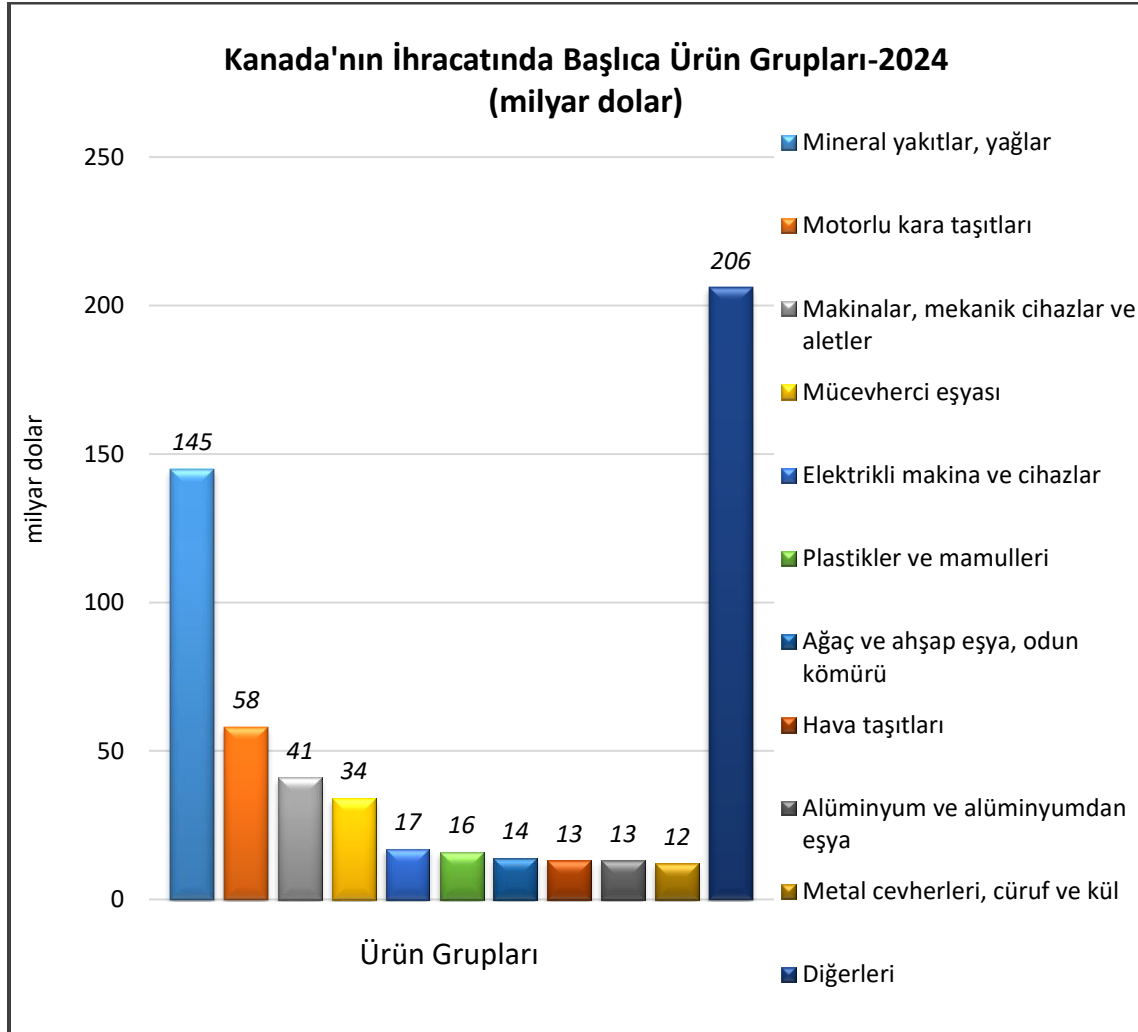
Ülkenin dünyaya ihracatında en önemli ürün grupları sırasıyla mineral yakıtlar, yağlar, motorlu kara taşıtları, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, mücevherci eşyası, elektrikli makina ve cihazlar, plastikler ve mamulleri, ağaç ve ahŐap eşya, odun kömürü, hava taşıtları, alüminyum ve alüminyumdan eşya, metal, cevherleri, cüraf ve küdür.

Ülkenin dünyadan ithalatında en önemli ürün grupları sırasıyla motorlu kara taşıtları, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, elektrikli makina ve cihazlar, mineral yakıtlar, yağlar, mücevherci eşyası, eczacılık ürünleri, optik, fotoğraf, ölçü, tıbbi alet ve cihazlar, demir veya çelikten eşya, mobilyalar, aydınlatma, cihazları, prefabrik yapılarıdır.

ABD, Kanada'nın ihracatında %76 pay ile en önemli pazardır. Ülkenin ihracatında olduğu gibi ithalatında da ABD en önemli ülkedir. 2024 yılı ithalatının %49'u ABD'den gerçekleştirilmiştir. Ülkenin ABD'ye bağımlı bir dış ticaret yapısı bulunmaktadır. İhracatta pazar çeŐitlendirmesinin sağlanması hedeflenmektedir.

Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret

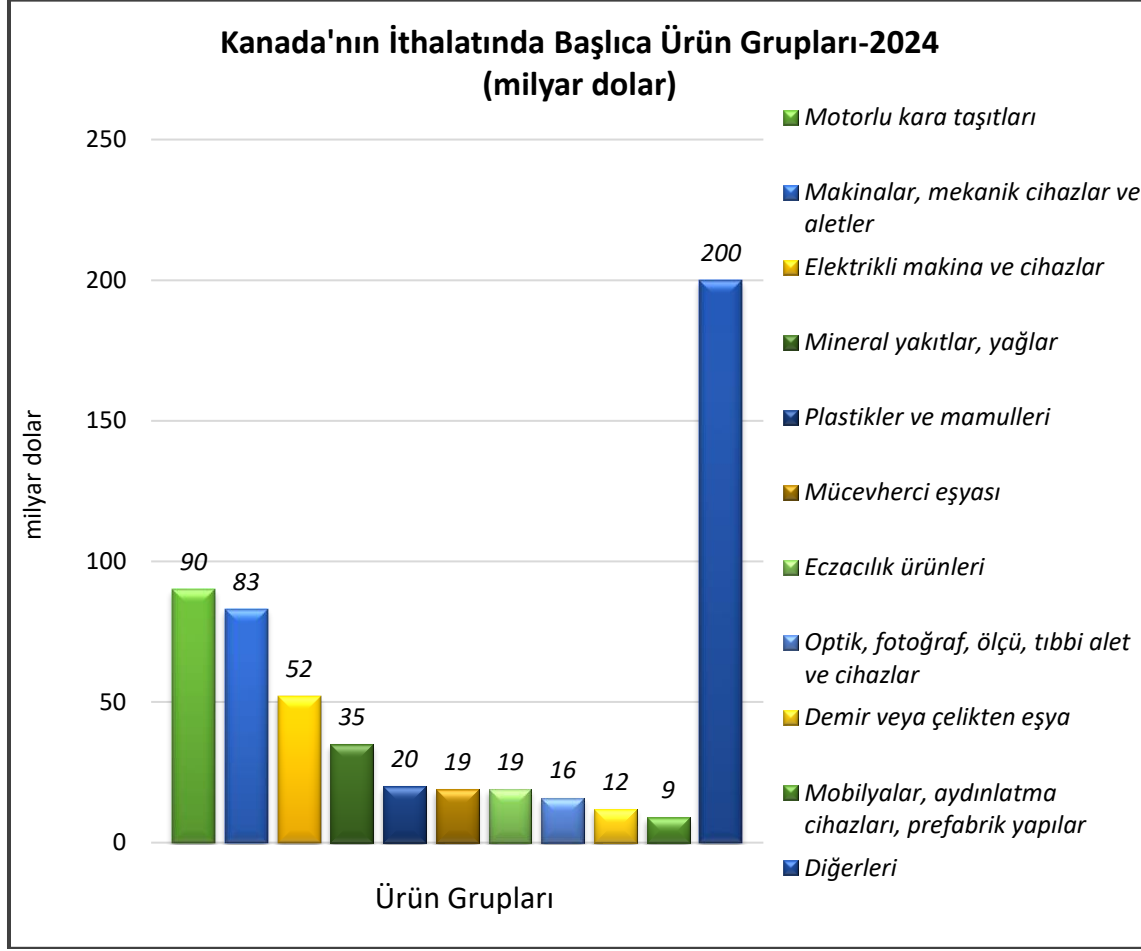
İhracat

Kaynak: Trademap-Kanada verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

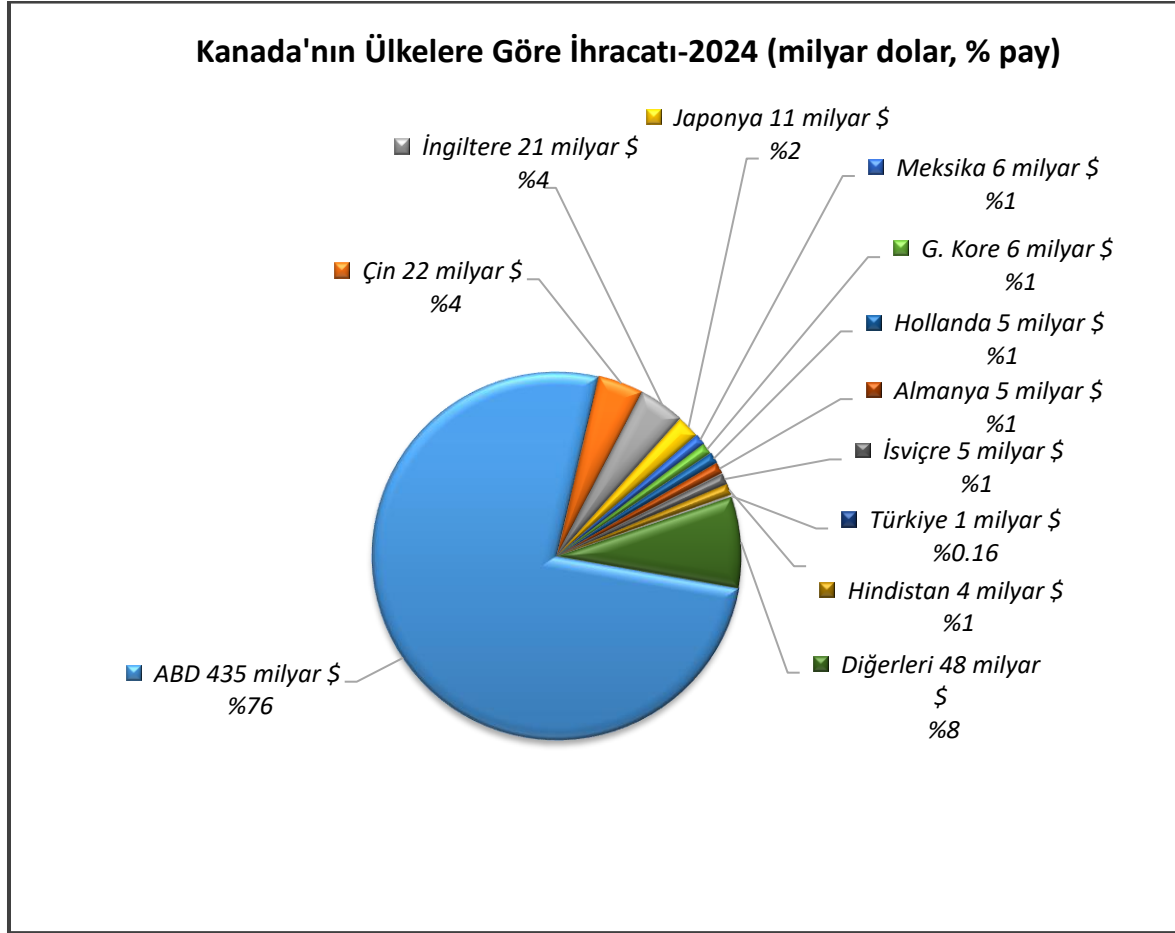

Kaynak: Trademap-Kanada verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret

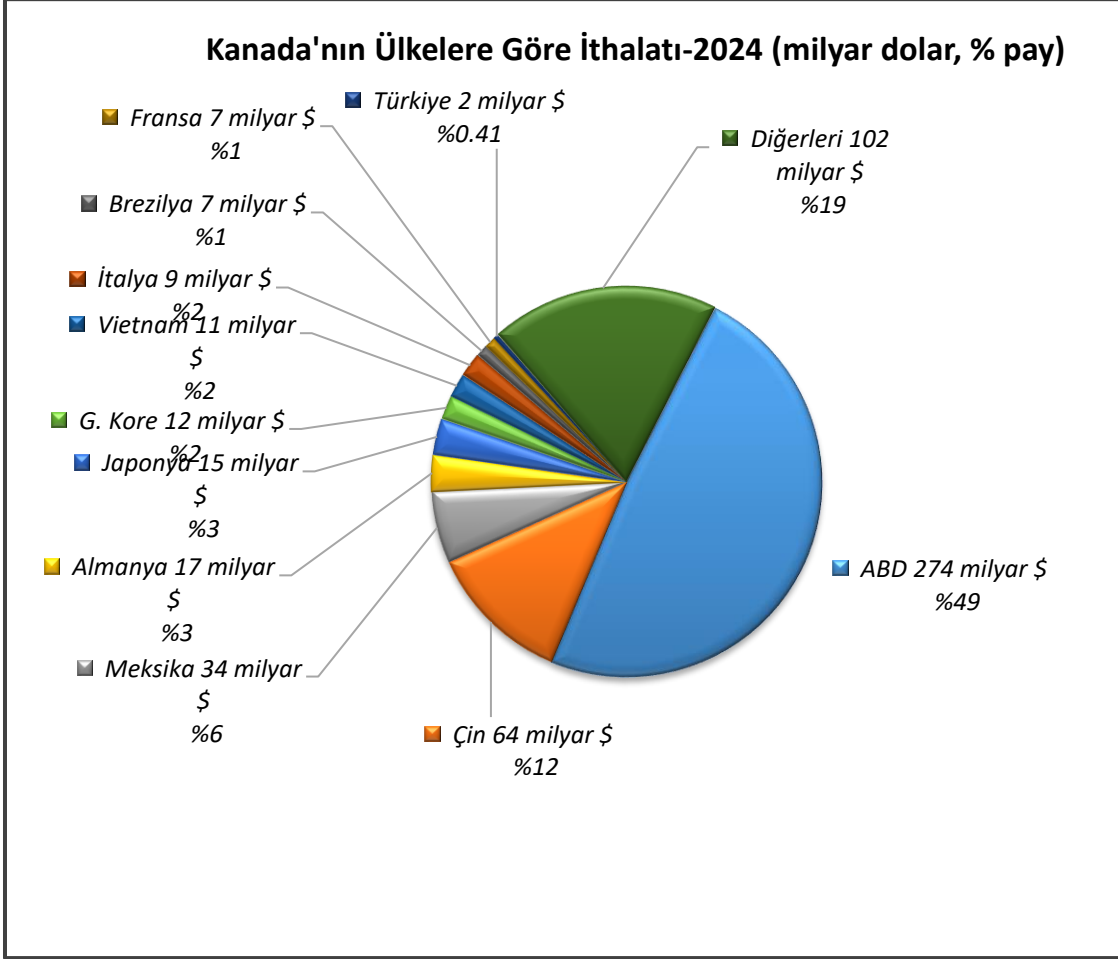
İhracat

Kaynak: Trademap-Kanada verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

Kaynak: Trademap-Kanada verileri
[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

İmalattan bilgi ve iletişim teknolojilerine, gıda işlemeden yenilenebilir enerjiye kadar pek çok sektörde dünyanın önde gelen firmaları Kanada'da yatırım yapmaktadır.

UNCTAD (<https://unctadstat.unctad.org/>) verilerine göre 2023 yılı itibarıyla ülkedeki doğrudan yabancı yatırım stoku 1,67 trilyon dolardır. Kanada doğrudan yabancı yatırım stoku ile dünyada 7. sıradadır. 2023 yılında ülkeye 50,3 milyar dolar tutarında (2022 yılında 46,2 milyar dolar) doğrudan yabancı yatırım akışı olmuştur.

UNCTAD verilerine göre 2023 yılında ülke dışına çıkan doğrudan yatırım akışı ise 89,6 milyar dolardır (2022 yılında 83 milyar dolar). Kanada'nın ülke dışındaki doğrudan yatırım stoku ise 2023 yılı itibarıyla 2,75 trilyon dolardır.

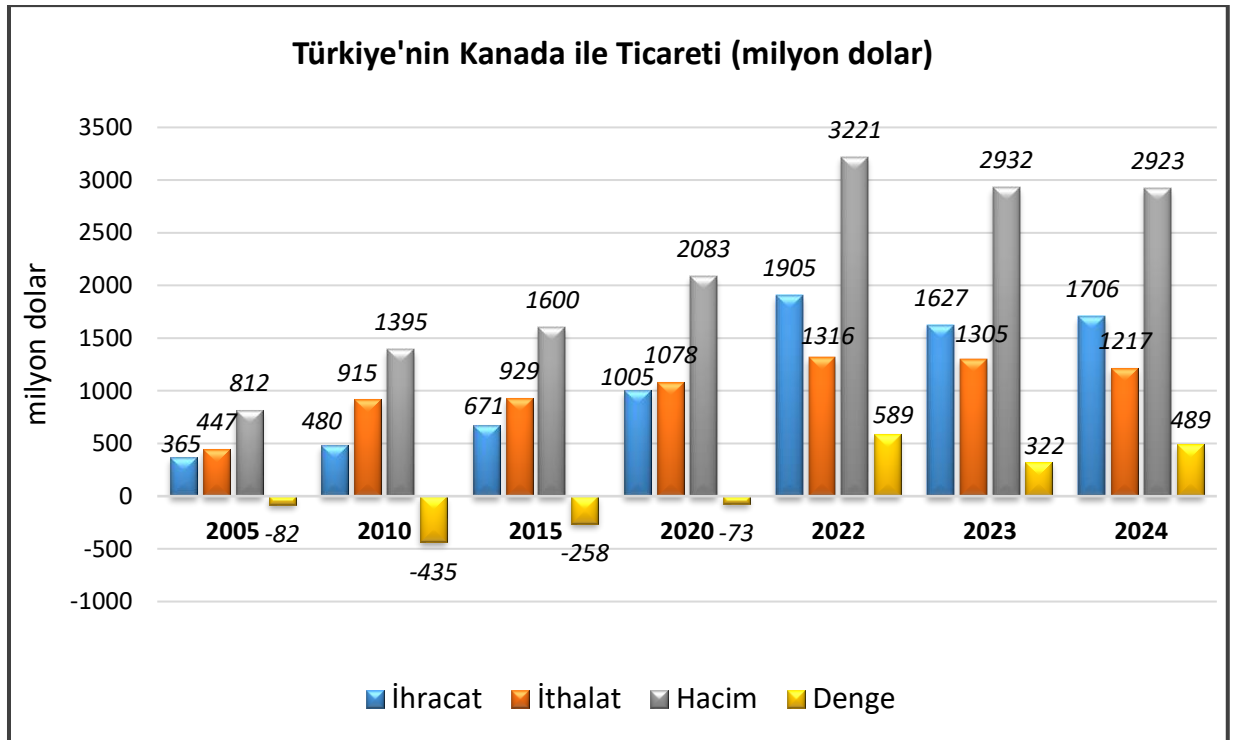
5. TÜRKİYE İLE TİCARET

Genel Durum

Türkiye'nin 2024 yılında Kanada'ya ihracatı önceki yıla göre %4,8 artarken, ülkeden ithalatı ise %6,7 azalmıştır. 2024 yılında ülkenin toplam ihracatımızdaki payı %0,7 olup 36. sıradadır. 2024 yılında ülkenin toplam ithalatımızdaki payı ise %0,35 olup 46. sıradadır.

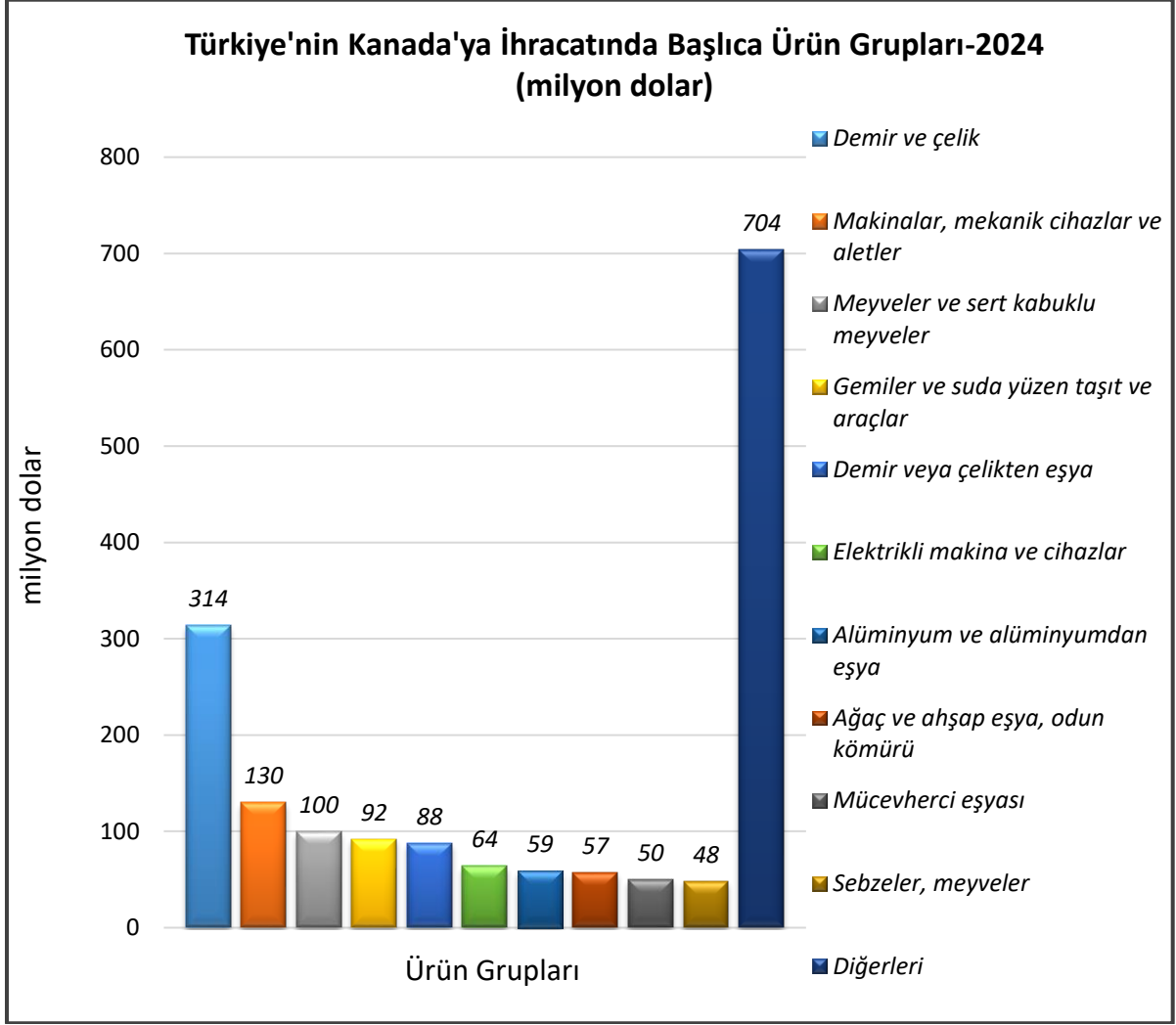
Kanada'dan ithalatımızda ülkemizin genel ithalat yapısına paralel bir yapı gözlemlenmekte olup, genellikle ham madde ve yarı mamul ürünler ön plana çıkmaktadır.

Türkiye-Kanada Dış Ticareti

Kaynak: Trademap-Türkiye verileri

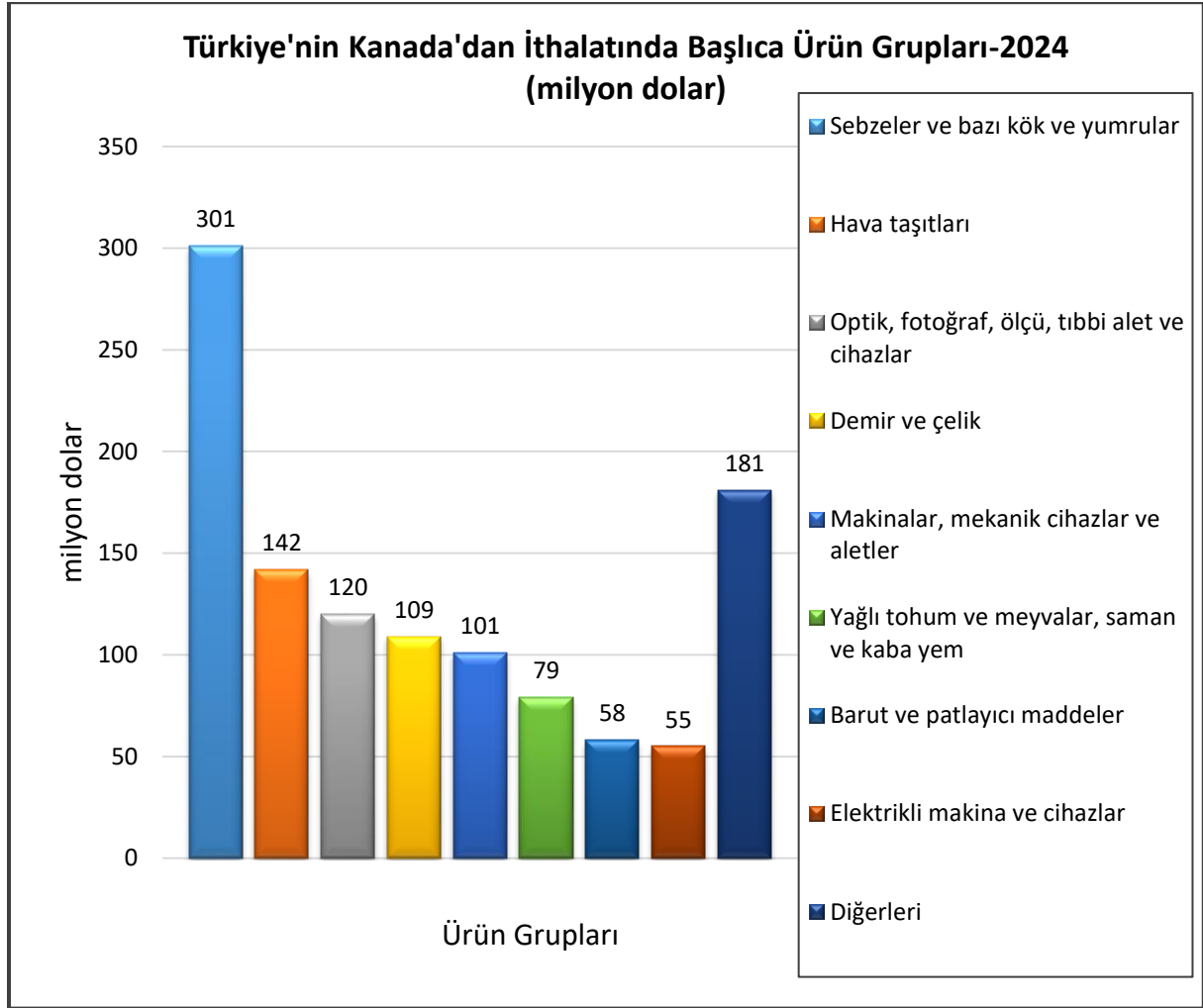
Türkiye'nin Kanada'ya İhracatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap-Türkiye verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Türkiye'nin Kanada'dan İthalatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap-Türkiye verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Yatırım İlişkileri

TCMB verilerine göre 2023 yılında Türkiye'nin yurtdışına gerçekleştirdiği 58 milyar dolar değerindeki toplam doğrudan yatırım stokunda, Kanada 71 milyon dolar ile 48. sıradadır. 2023 yılı itibarıyla yurtdışından Türkiye'ye gelen 182 milyar dolar değerindeki toplam doğrudan yatırım stokunda Kanada 397 milyon dolar ile 32. sıradadır.

EKLER:

EK-1: Kanada'nın İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (ilk 15)	2022	2023	2024	Pay (%, 2024)	Değişim (%, 2023- 2024)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			598 582 866	568 413 103	568 997 964	100,0	0,1
1.	2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	119 876 334	99 604 635	107 446 109	18,9	7,9
2.	8703	Otomobiller	29 462 272	37 875 190	31 840 886	5,6	-15,9
3.	7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	15 205 458	20 432 237	27 919 315	4,9	36,6
4.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	17 018 729	14 447 760	14 955 155	2,6	3,5
5.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	12 818 138	13 400 676	13 160 240	2,3	-1,8
6.	2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	24 291 016	13 472 678	9 887 297	1,7	-26,6
7.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	9 626 652	8 285 135	9 832 792	1,7	18,7
8.	8802	Helikopterler, uçaklar vb; uzay araçları (uydular dahil), uzay araçlarını fırlatıcı araçlar ve yörünge-altı araçları	6 446 178	7 613 644	8 691 575	1,5	14,2
9.	7601	İşlenmemiş alüminyum	9 300 060	8 080 832	8 273 943	1,5	2,4
10.	8411	Turbojetler, turbopropellerler ve diğer gaz türbinleri	5 905 145	7 333 179	7 723 197	1,4	5,3
11.	8704	Esya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	4 029 620	7 092 619	7 718 924	1,4	8,8
12.	1001	Buğday ve mahlut	7 951 704	8 849 597	7 548 304	1,3	-14,7
13.	2701	Taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler, topak vb. katı yakıtlar	10 790 573	9 003 508	7 067 133	1,2	-21,5
14.	4407	Uzunlamasına kesilmiş, biçilmiş ağaç; kalınlık > 6 mm	10 845 277	6 524 616	6 647 943	1,2	1,9
15.	2601	Demir cevherleri ve konsantreleri	6 762 584	6 630 225	6 392 274	1,1	-3,6

Kaynak: Trademap-Kanada verileri

EK-2: Kanada'nın İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (% 2024)	Değişim (% 2023- 2024)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			570 189 759	559 231 481	554 240 350	100,0	-0,9
1.	8703	Otomobiller	32 598 626	38 602 612	39 903 551	7,2	3,4
2.	8704	Esya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	18 666 360	20 585 208	19 892 484	3,6	-3,4
3.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	16 940 500	20 221 195	18 751 488	3,4	-7,3
4.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	20 262 418	17 402 439	15 607 805	2,8	-10,3
5.	2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	16 543 007	14 532 727	14 015 169	2,5	-3,6
6.	8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	12 831 396	12 701 008	12 357 389	2,2	-2,7
7.	8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	11 434 271	10 037 877	10 593 021	1,9	5,5
8.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	10 086 985	9 544 790	10 284 097	1,9	7,7
9.	7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	8 112 390	9 528 353	9 592 531	1,7	0,7
10.	8411	Turbojetler, turbopropellerler ve diğer gaz türbinleri	5 761 840	6 770 064	7 777 250	1,4	14,9
11.	3002	Serum, aşı, toksin vb. ürünler	8 137 204	6 638 794	6 790 685	1,2	2,3
12.	8701	Traktörler	4 766 695	6 039 195	5 325 992	1,0	-11,8
13.	7112	Kıymetli metallerin, kaplamalarının artık ve döküntüleri, artıkları	3 085 262	3 722 005	4 936 151	0,9	32,6
14.	8407	Kıvılcım ile ateşlemeli içten yanmalı doğrusal veya döner pistonlu motorlar (patlamalı motor)	3 705 983	5 031 355	4 666 835	0,8	-7,2
15.	9018	Tıpta, cerrahide, dişçilikte ve veterinerlikte kullanılan alet ve cihazlar	3 689 253	3 965 004	4 243 825	0,8	7,0

Kaynak: Trademap-Kanada verileri

EK-3: Kanada'nın Ülkelere Göre İhracatı (bin dolar)

Sıra	Ülkeler (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (% 2024)	Değişim (%, 2023- 2024)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		598 582 866	568 413 103	568 997 964	100	0,1
1.	ABD	460 541 708	440 950 420	435 016 905	76,5	-1,3
2.	Çin	22 067 823	22 599 346	21 744 085	3,8	-3,8
3.	İngiltere	14 225 403	10 502 812	20 653 782	3,6	96,7
4.	Japonya	13 836 177	11 732 284	10 916 079	1,9	-7,0
5.	Meksika	6 987 878	6 563 728	6 279 203	1,1	-4,3
6.	G. Kore	6 655 058	5 151 722	5 562 389	1,0	8,0
7.	Hollanda	4 983 147	5 503 142	5 140 555	0,9	-6,6
8.	Almanya	5 781 625	5 206 530	4 931 227	0,9	-5,3
9.	İsviçre	2 801 223	3 420 091	4 558 559	0,8	33,3
10.	Hindistan	4 109 431	3 811 227	3 872 270	0,7	1,6
11.	Fransa	3 079 722	3 159 939	3 212 015	0,6	1,6
12.	Belçika	3 722 373	3 063 811	2 717 303	0,5	-11,3
13.	Hong Kong	2 584 120	3 606 101	2 700 724	0,5	-25,1
14.	İtalya	2 199 082	1 993 159	2 380 450	0,4	19,4
15.	Avustralya	2 417 422	2 342 249	2 285 049	0,4	-2,4
...
28.	Türkiye	984 525	910 211	914 907	0,16	0,5

Kaynak: Trademap-Kanada verileri

EK-4: Kanada'nın Ülkelere Göre İthalatı (bin dolar)

Sıra	Ülkeler (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (% 2024)	Değişim (%, 2023- 2024)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		570 189 759	559 231 481	554 240 350	100,0	-0,9
1.	ABD	280 373 715	277 238 741	274 390 644	49,5	- 1
2.	Çin	77 054 920	66 139 693	64 014 669	11,5	-3,2
3.	Meksika	31 388 372	34 194 179	34 293 837	6,2	0,3
4.	Almanya	17 299 128	18 573 921	17 180 889	3,1	-7,5
5.	Japonya	13 148 135	15 310 978	15 243 178	2,8	-0,4
6.	G. Kore	10 167 141	10 302 727	12 236 404	2,2	18,8
7.	Vietnam	9 888 646	9 828 652	10 638 980	1,9	8,2
8.	İtalya	9 331 411	9 557 142	8 958 102	1,6	-6,3
9.	Brezilya	6 540 884	6 807 295	7 427 801	1,3	9,1
10.	Fransa	5 972 922	6 400 842	7 077 873	1,3	10,6
11.	İngiltere	6 663 816	6 989 550	6 923 386	1,2	-0,9
12.	Hindistan	6 418 478	5 578 904	5 795 237	1,0	3,9
13.	İsviçre	5 725 501	6 291 684	5 431 421	1,0	-13,7
14.	Tayvan	7 269 973	5 995 659	5 231 441	0,9	-12,7
15.	Peru	3 216 305	3 482 508	4 426 960	0,8	27,1
...
26.	Türkiye	2 443 431	2 110 227	2 263 994	0,41	7,3

Kaynak: Trademap-Kanada verileri

Ek-5: Türkiye'nin Kanada'ya İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (% 2024)	Değişim (%, 2023- 2024)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			1 905 046	1 627 371	1 706 168	100,0	4,8
1.	7210	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde mamulleri, genişlik ≥600 mm (kaplanmış)	78 762	73 816	131 443	7,7	78,1
2.	7209	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde mamulleri (genişliği > 600 mm, soğuk haddelenmiş, kaplanmamış)	14 935	26 248	70 039	4,1	166,8
3.	7216	Demir veya alaşımsız çelikten profiller	48 979	51 667	57 034	3,3	10,4
4.	7306	Demir veya çelikten diğer ince ve kalın borular ve içi boş profiller	97 712	62 688	56 558	3,3	-9,8
5.	8902	Balıkçı gemileri; balıkçılık ürünlerinin işlenmesine, korunmasına ve konserve edilmesine mahsus gemiler ve diğer gemiler	0	50 380	51 261	3,0	1,7
6.	4411	Ağaçtan veya diğer odunsu maddelerden lif levhalar	50 292	42 958	48 667	2,9	13,3
7.	7113	Mücevherci eşyası ve aksamı (kıymetli metallerden veya kıymetli metallerle kaplama metallerden)	46 770	50 650	48 331	2,8	-4,6
8.	8904	Römorkörler ve itici gemiler	6 105	85 402	40 345	2,4	-52,8
9.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	44 207	47 094	39 245	2,3	-16,7
10.	7604	Aluminyumdan çubuklar ve profiller	35 977	32 588	31 858	1,9	-2,2
11.	4803	Tuvalet ve yüz temizliği için ince kağıt, havlu veya kağıt peçete vb. Kağıtlar	6 859	3 421	28 676	1,7	738,2
12.	5702	Dokunmuş halılar ve dokumaya elverişli maddelerden diğer yer kaplamaları	38 836	25 859	28 104	1,6	8,7
13.	6907	Cilasız veya sırsız seramikten döşeme veya kaplama karoları ve kaldırım taşları, mozaik küpler vb.	43 752	25 096	25 844	1,5	3,0
14.	8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	17 526	27 220	25 635	1,5	-5,8
15.	0802	Diğer kabuklu meyveler (taze/kurutulmuş) (kabuğu çıkarılmış/soyulmuş)	22 495	16 652	24 990	1,5	50,1

Kaynak: Trademap-Türkiye verileri

Ek-6: Türkiye'nin Kanada'dan İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (% 2024)	Değişim (%, 2023- 2024)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			1 316 472	1 304 751	1 216 821	100,0	-6,7
1.	0713	Kuru baklagiller (kabuksuz) (taneleri ikiye ayrılmış)	361 327	429 018	301 119	24,7	-29,8
2.	8802	Helikopterler, uçaklar vb; uzay araçları (uydular dahil), uzay araçlarını fırlatıcı araçlar ve yörünge-altı araçları	35 413	84 064	117 424	9,7	39,7
3.	7204	Dökme demirin, demirin veya çeliğin döküntü ve hurdaları veya bunların eritilmesi ile elde dilmış külçeler	190 223	86 824	104 023	8,5	19,8
4.	9013	Sıvı kristalli tertibat, lazerler, diğer optik cihaz ve aletler	5 221	20 610	80 068	6,6	288,5
5.	1201	Soya fasulyesi	0	0	78 003	6,4	0
6.	3601	Silah barutu	0	0	57 885	4,8	0
7.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	18 612	25 647	37 766	3,1	47,3
8.	7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	117 252	144 063	19 849	1,6	-86,2
9.	3901	Etilen polimerleri (ilk şekillerde)	3 998	22 271	16 825	1,4	-24,5
10.	4801	Gazete kağıdı (rulo veya tabaka halinde)	16 346	19 252	15 554	1,3	-19,2
11.	8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	6 154	9 696	13 696	1,1	41,3
12.	8411	Turbojetler, turbopropellerler ve diğer gaz türbinleri	33 066	12 680	13 190	1,1	4
13.	2601	Demir cevherleri ve konsantreleri	0	0	12 939	1,1	0
14.	9018	Tıpta, cerrahide, dişçilikte ve veterinerlikte kullanılan alet ve cihazlar	4 663	7 692	10 479	0,9	36,2
15.	9031	Diğer ölçme veya muayene alet, cihaz ve makinaları; profil projektörleri	5 147	5 455	8 700	0,7	59,5

Kaynak: Trademap-Türkiye verileri